

an Babeș și Ovidiu Moldovan. În sfârșit, ambianța scenografică, semnată de Paul Bortnovski și de Gabriela Nazarie, asigură reprezentății calm, eleganță și distincție, chiar dacă — la nivelul decorurilor, cel puțin — ea e mai puțin plauzibilă. Asta, firește, doar dacă scotim că, din când în când, realitatea mai trebuie și copiată, nu doar transfigurată...

Aurel Bădescu

TEATRUL NAȚIONAL
DIN CRAIOVA

PROFESORUL DEMNITATE

de Corneliu Leu

Data premierii: 15 septembrie 1977.

Regia: VALENTINA BALOGH. Scenografia: VASILE BUZ. Ilustrația muzicală: CARMEN PASCULESCU.

Distribuția: IANCU GOANȚĂ (Blănaru); LENI PINTEA-HOMEAG (Suzana); RADU NEGOESCU (Mihai); MIHAELA ARSENESCU (Adela); VALERIU DOGABU (Stejărel); CONSTANTIN SASSU (Vicele); REMUS MĂRGINEANU (Iordache); MIHAI CONSTANTINESCU (Iorgulete); MIRCEA HADIRCA (Chirvase); PAVEL CISU (Maestrul); EMIL BOBOGHINĂ (Ziaristul); LUCIAN ALBANEZU, VALEB DELLAKEZA, DAN WERNER (Cei trei); PETRE ILIESCU-ANATIN (Posacul); ANGHEL POPESCU (Un musafir).

Hotărît să-și invite publicul mai des la comedii și preocupat, în mai mare măsură, de conținutul educativ și de actualitatea acestora, Naționalul craiovean a reprezentat, în premieră pe țară, noua piesă a lui Corneliu Leu, *Profesorul. Demnitate*.

Satira la adresa traficului de influență și a parvenirii prin aranjamente de tot soiul, a lipsei de principialitate și de cinste, atunci când nu mai e vorba de teoretizarea relațiilor sociale, ci de practica lor, pledoaria pentru respectarea normelor eticii și echității socia-

liste, în sensul punerii de acord a teoriei cu practica, mărturisese, toate, deopotrivă, bunele intenții ale autorului și o anumită acuitate a observației sale sociale. Există, deci, suficiente argumente pentru a socoti oportună alegerea unei lucrări dramatice animate de astfel de probleme, într-un repertoriu teatral care vrea să răspundă efectiv sarcinilor sale educative — formarea conștiinței socialiste a omului nou, afirmarea demnității și a integrității sale morale.

Numai că repertoriile nu se realizează doar în principii. Simpla abordare a unei teme de actualitate nu este suficientă; ea se cere susținută de un text artisticeste valoros, cu un conflict dramatic în stare să-l anime cât de cât, cu o acțiune convingătoare, cu o logică — fie ea și elementară — în evoluția personajelor (treccrea acestora de la „negative” la „pozitive”, de pildă, neputînd să fie arbitrară, nici neverosimilă). Caracterul educativ al lucrării nu se va putea realiza, atîta timp cît ceea ce se prezintă pe scenă rămîne artificial și nu e în măsură să convingă. Niciodată, problematica nu se poate substitui valorii artistice. Este clar că autorul și-a dorit nu o comedie oarecare, ci o satiră a năravurilor sociale. Numai că procedeele și mijloacele sale artistice nu sînt la înălțimea intențiilor: se ezită nu numai în modalitatea de realizare a personajelor — unele, prezentate realist, altele, subliniat caricaturale — ci și în modul de realizare a unuia și aceluiași personaj, printr-o nejustificată schim-

Iancu Goanță (Blănaru) și Leni Pinte-Homeag (Suzana)



bare a registrului dramatic în care este tratat (în special, membrii familiei Blănaru).

Vădit stîmjenîți în apariții scenice schematice, nediferențiate caracterologic ori șarjate didactice și cam fără umor, actorii se străduiesc, totuși, cu onestitate, să le însuflețească, să le dea căldură și culoare și depășesc chiar, uneori, ariditatea textului; dar nu au cum lupta cu lipsa de autenticitate a întregului. Interpretînd rolul titular — mai generos prin dimensiuni — al profesorului Blănaru (zis și Demnitate), Iancu Goanță dovedește, astfel, o surprinzătoare siguranță scenică în stăpînirea linearității și a rigidității acestui personaj, a „izolării teoretice”, care-l face să fie picat din nori în aranjamentele ce se petrec sub nasul lui, în propria sa casă, cu propria sa familie. Leni Pințea-Homeag, în rolul soției profesorului, construiește un personaj voluntar și tenace, cu nu mai puțină tenacitate proprie. Mihaela Arsenescu reușește, și ea, să fie o prezență agreabilă, în rolul fiicei. Și Radu Negoescu se străduiește să găsească o justificare mai profundă personajului său, Mihai. Dacă nu reușesc pînă la capăt, dacă, pînă la urmă, personajele rămîn, totuși, prea puțin convingătoare, vina nu este a lor. Se mai descurcă, cum pot, Valeriu Dogaru (Stejărel) și Mihai Constantinescu (Iorgulete); dar alți actori de valoare ai teatrului, între care și Constantin Sassu, în Vicele, rămîn handicapați de schematismul textului.

Pe linia strădaniilor de însuflețire a textului se înscriu și eforturile regizoarei Valentina Balogh și ale scenografului Vasile Buz, cu unele încercări notabile de dinamizare a acțiunii și de compunere a grupurilor de personaje, fără ca delimitarea lor netă, din finalul spectacolului, să ne apară mai puțin arbitrară.

Față de piesa anterioară, *Femeia fericită*, scrisul dramatic al lui Corneliu Leu nu se află deloc în progres, cu *Profesorul Demnitate*. Acuitatea observației sale sociale nu se sprijină pe o construcție dramatică riguroasă și consecventă, în măsură a face percutantă această observație în planul expresiei teatrale.

Dorința firească a oricărui autor de a-și vedea piesa pe scenă și dorința, la fel de firească, a teatrului, de a se face ecoul actualității, nu trebuie să ne facă să uităm, totuși, de exigențele scenei unui teatru național. Conducerea colectivă a teatrului, care, neîndoiș, ține la un repertoriu valoros și reprezentativ, apt să asigure eficiența educativă a actului său artistic, s-ar cuveni, poate, să reflecteze mai adînc asupra acestor exigențe.

Victor Parhon

TEATRUL „BULANDRA”

UNDEVA, O LUMINĂ

de Doru Moțoc

Data premierei: 11 iunie 1977.

Regia: VALERIU MOISESCU. Scenografia: HELMUT STURMER.

Distribuția: VIRGIL OGĂȘANU (Benedict Preda-Ben); MIHAELA JUVARA (Ursula Seidelman); MIRCEA DIACONU (Sandu Crăcană); ȘTEFAN BĂNICĂ (Gică Rimboacă); ȘTEFAN VELNICIUC (Un bărbat cu „Chevrolet”); GEORGE OANCEA (Necunoscutul); LUMINIȚA GHEORGHIU (Doctorita); VALERIA OGĂȘANU (Silvia); DUMITRU DUMITRU (Neagu).

Vilceanul Doru Moțoc, profesor de limba română, debutează pe scena teatrului (după debutul ca scenarist TV) cu oarecare prudență, într-o formulă dramaturgică nu lipsită de farmec. Coerența unei fabule dramatice e păstrată doar în elementaritatea ei, teza textului (datoria oamenilor de a ieși cu căldură sufletească în întîmpinarea semenilor) străbate vizibil acțiunea, încît reiese limpede că autorul s-a pasionat de cu totul altceva decît de o construcție literară propriu-zisă. L-au pasionat caracterele. Observația morală la nivelul personajului, investirea lui cu atribute psihologice precise, manifestarea directă a personalității — iată tot atîtea intenții realizate ale autorului. Cît privește formula dramaturgică, ea nu este insolită. Un spațiu oarecare (aici, o stație de benzină pe o șosea) este locul de adunare, intenționată sau întîmplătoare, a unor oameni pe care destinul îi înlanțuie o clipă, îi constrînge să se exprime, pentru ca, apoi, să-i risipească — cu cîștig moral pentru cei mai mulți — la rosturile lor.

Majoritatea personajelor din benzinărie sînt animate de dorința, viu exprimată, de a se realiza moral, de a întîmpina „undeva, o lumină”, adică de a spera, îndreptățit, în ideal, în împlinirea lui, dată fiecărui om curat sufletește. Ben, băiatul lovit nedrept în cariera ce se anunța strălucită, Silvia, fata debusolată, doctorita, cu elanurile patetice ale începutului de drum, Gică Rimboacă, ascunzînd sub limbajul argotic o umanitate profundă, au în comun sensibilitatea pentru „lumina” ce trebuie să se aprindă, vestin-